A°. 1853. N°. 2.

Opregte Haarlemsche Maandagsche Courant van 3 Januarij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 28 December.

Z. M. de Keizer heeft, vergezeld door al de Aartshertogen en de hoogste burgerlijke en militaire autoriteiten, op den Kersdag de godsdienst-oefening bijgewoond in de hofkerk, in welke de dienst is verrigt door den pausselijken Nuntius, den heer *Viala-Prela.*

— Van de zijde der Montenegrijnen wordt thans, als de reden waarom de vesting Zabliak is aangevallen, aangevoerd, dat de Vorst in het zekere was onderrigt geworden, dat de turksche Regering onmiddelijk na zijne benoeming had besloten tot het afzenden eener zeer sterke leger-afdeeling, onder aanvoering van *Omer-bassa*, tot onderwerping der bevolking in het Czernagovische-gebergte. Daarenboven was het de aandacht niet ontgaan, dat de bassa van Scutari nog voor dat Piperi bezet was geworden, dat district gewapenderhand had willen bemagtigen. Verder had men vernomen, dat de Regering te Konstantinopel aan de vizieren van Bosnie, Herzogewina en Albanie voorloopig had kennis gegeven, dat het voornemen bestond om het landschap Montenegro aantevallen, met bijvoeging, dat de genoemde bevelhebbers nadere instructien zouden outvangen, ten aanzien van hetgeen hun in dezen te doen stond. In Scutari zou die kennisgeving reeds den 9^{den} December ontvangen zijn geworden, waaruit bleek, dat zij uit Konstantinopel was afgezonden vóór dat daar het berigt der overrompeling van Zabliak was bekend geworden. Het verslaan van den hoofdman *Gjulek*, die, aan het hoofd van zoo vele Arnauten, den marsch naar Gasko had aangenomen, schijnt vooral de turksche Regering te hebben aangespoord om hare ontwerpen voorttezetten. In het officiële dagblad van Konstantinopel wordt gemeld, dat de expeditie tegen Montenegro waarschijnlijk voortgang zal hebben, en het lot van dat land weldra zal zijn beslist.

FRANKFORT, 30 December.

De berigten uit Berlijn, alsof het Kabinet van Munchen zich eerst dezer dagen, en na de reis van den Keizer van Oostenrijk naar Berlijn, ten gunste van Pruissen zoude hebben verklaard, worden hier tegengesproken, terwijl men in 't zekere meent onderrigt te zijn, dat de beijersche Regering reeds voor eenige maanden pogingen heeft aangewend, om de goede verstandhouding tusschen de beide mogendheden te herstellen. Op dien grond vertrouwt men, dat, indien dit doel thans kan bereikt worden, van den kant der genoemde Regering geene belemmering te verwachten is.

Het blijft altijd onbekend, wie der oostenrijksche staatslieden bestemd is, om den graaf *v. Thun* in de belangrijke betrekking van voorzitter der Bondsvergadering te vervangen, en men stelt zich voor, dat, zoodra er een handels-verdrag tusschen Oostenrijk en Pruissen zal zijn gesloten, daarin zal worden voorzien. Men meent echter tevens, dat alsdan ook de pruissische Bonds-gezant, de graaf *v. Bismark Schönhausen*, een opvolger zal bekomen, ten einde elke herinnering aan vroegere moeijelijkheden zooveel mogelijk uittewisschen, en men voegt er bij, dat zulks allezins met zijne wenschen zoude strooken.

VAN DEN RIJN, 31 December.

In berigten uit Konstantinopel van den 10^{den} December wordt gemeld, dat de Verhevene Porte heeft besloten, om het landschap Montenegro door kracht van wapenen aan haar gezag te onderwerpen, en daartoe eenige gewapende schepen, met manschap en krijgsbehoeften, naar de kusten van Albanie heeft gezonden. Deze troepen zullen bij Klech en Castelmoro aan land gaan, en, met de troepen, welke *Omer-bassa* onder zijne bevelen heeft, vereenigd den togt naar het gebergte aanvaarden.

In een telegrafisch berigt uit Triest wordt gemeld, dat aldaar door de dagbladen de tijding is medegedeeld, dat de turksche Regering besloten heeft, de kusten van Albanie, van Dulzigno tot aan het noordelijkste punt van dat landschap, in staat van blokkade te verklaren, en dat deze blokkade zoude gerekend worden te zijn ingegaan van het oogenblik, dat de afgezondene gewapende schepen, tegen de Montenegrijnen bestemd, aan de genoemde kusten zouden zijn aangekomen.

Naar luid van berigten uit Zara, zoude Rusland den Vorst van Montenegro den raad hebben gegeven, om vooreerst het bezit van de sterkte Zabliak op te geven.

Voor het overige was men in Konstantinopel niet vreemd van het denkbeeld, dat *Reschid-bassa* weder met de waardigheid van groot-vizier zoude worden bekleed. De twisten tusschen de grieksche en latijnsche geestelijken, te Jeruzalem gevestigd, wegens hunne regten, betreffende het H. Graf, hebben in den laatsten tijd de turksche Regering in een moeijelijken toestand gebragt, zoowel ten aanzien van Rusland, 't welk de belangen der oostersche, als ten opzigte van Frankrijk, 't welk die der westersche geestelijkheid voorstaat.

— De Prins *van Wasa* heeft zich van Weenen naar Dresden begeven. Gedurende zijn verblijf in de laatstgenoemde hoofdstad, zullen de huwelijks-contracten van Prins *Albert van Saksen* met Prinses *Carola van Wasa* worden geregeld.

PARIJS, 29 December.

Sedert het jaar 1848 is het Stadhuis alhier steeds door eene zeer sterke krijgsmagt bezet geweest. Den dag na de oproeren van Februarij is dat gebouw in handen gevallen van de aanleggers der omwenteling, die daarin zijn gebleven tot aan den Junij-opstand. Daarna is het gebouw geworden een der hoofdkwartieren van het leger van Parijs; zijn de voornaamste kamers van hetzelve ingerigt voor militaire slaapzalen, en is zelfs in een gedeelte van het Stadhuis een artillerie-park gevestigd geweest, met het daartoe behoorende kruidmagazijn en materieel.

Na 1851 is, ten gevolge van de vermeerderde waarborgen van de openbare orde en veiligheid, het grootste gedeelte der troepen, die in het Stadhuis waren gehuisvest, naar elders verplaatst. Het geschut alleen is daar gelaten, en voor de manschappen, benoodigd tot het bedienen van hetzelve, zijn eenige nabijgelegene woningen ingeruimd.

Thans is ook het geschut overgebragt naar Vincennes, waarmede alle sporen der vroegere militaire bezetting van het Stadhuis zijn verdwenen.

— In der tijd heeft Koning *Lodewijk Philips* van den heer *Lafitte* het bekende Bosch van Breteuil gekocht voor den prijs van tien millioenen fr. De oppositie-partij heeft niet geschroomd om de handelwijze van dien Vorst zeer te laken, op grond, dat hij van de geldelijke verlegenheid, waarin de heer *Lafitte* zich bevond, misbruik zou hebben gemaakt, ten einde zich zelven op eene ongeoorloofde wijze te bevoordeelen, door het aankoopen van grondeigendommen tegen eenen prijs, die ver beneden de waarde derzelve moest worden aangemerkt. Te vergeefs hebben de dagbladen, welke de Regering ondersteunden, aangevoerd, dat men den Koning moedwillig belasterde: dat het van genoegzame bekendheid was, dat graaf *Roy* had geweigerd vijf en een half millioen voor het genoemde Bosch te besteden, en Koning *Lodewijk Philips*, alleen om den heer *Lafitte* te bevoordeelen, had besloten om die bezitting voor tien millioenen aantekoopen. Niets heeft echter gebaat, en de oppositie-dagbladen hebben den aankoop van het Bosch van Breteuil blijven bezigen als een zeer geschikt middel, om de volksmenigte optezetten tegen de Regering van Koning *Lodewijk Philips.*

Onlangs is datzelfde Bosch van Breteuil, op last der erfgenamen van Koning *Lodewijk Philips*, in openbare veiling verkocht geworden, en dat wel in twee gedeelten, die gezamenlijk eene som van 5 millioenen 700,000 fr. hebben opgebragt. Deze uitkomst is zeer nadeelig voor de belangen der Prinsen *van Orleans*, doch is een afdoend antwoord op de lasterlijke aantijgingen der partijen, die in der tijd vijandig tegenover den grijzen Vorst hebben gestaan. Bij deze gelegenheid wordt van eene orleanistische zijde de aandacht gevestigd op een gezegde van den heer *de Montalivet*, hierop nederkomende, dat de regtvaardiging, welke de Koning van de toekomst verwachtte, voor hem indedaad is begonnen op den dag, nadat hij had opgehouden te leven.

PARIJS, 30 December.

Over het algemeen valt van hier weinig belangrijks te vermelden. Het regeringsblad heeft eene nota medegedeeld, inhoudende, dat de ongesteldheid des Keizers weinig te beduiden heeft gehad.

Men denkt, dat het besluit, waarbij de Wetgevende Kamer wordt gemagtigd om de voorzitters en secretarissen der bureaux door middel van verkiezing aantewijzen, weldra zal worden uitgevaardigd. Tot dusver waren, zooals men weet, de oudsten in jaren voorzitters, de jongsten secretarissen.

Alleen bij het departement van Oorlog zijn niet minder dan 502 ridderorden van het Legioen-van-Eer verleend geworden. Weldra zullen de overige departementen van algemeen bestuur volgen.

De Regering heeft het programma der receptie op den nieuwejaarsdag officieel doen bekend maken. Daaruit blijkt, dat het corps-diplomatique slechts voorbij den Keizer zal defileren, en dat geene aanspraken zullen plaats hebben. De receptie zal te half twaalf ure des voormiddags eenen aanvang nemen. Na het corps-diplomatique, zullen de geestelijke, burgerlijke en militaire overheden worden toegelaten, en eindelijk de officieren van het voormalige Keizerrijk. — Men gelooft thans niet meer, dat het corps-diplomatique voltallig zal zijn bij de plegtigheid.

— Het wordt nu als nagenoeg zeker medegedeeld, dat de vertegenwoordigers der drie groote oostelijke mogendheden hunne geloofsbrieven op den 3^{den} Januarij zullen indienen. Wat het indienen der geloofsbrieven van den pausselijken Nuntius aangaat, zoo wordt gemeld, dat deze diplomatieke plegtigheid op nieuw is uitgesteld geworden. Dit nieuwe uitstel geeft hier ter stede aanleiding tot allerlei gissingen. Aanvankelijk is de Nuntius niet ontvangen geworden, uithoofde der ongesteldheid des Keizers. Die reden bestaat niet meer, nademaal Z. M. in de Opera de voorstelling heeft bijgewoond. Er moeten alzoo andere redenen bestaan, die bezwaar opleveren tegen de erkenning van het Keizerrijk door den Paus, die zooveel aan Frankrijk verpligt is.

Het ontgaat geenszins de aandacht, dat aan den aartsbisschop van Parijs, aan het hoofd der geestelijkheid, op 1 Januarij de voorrang is gegeven boven de Wetgevende Kamer.

— De berigten van den 19^{den} uit Konstantinopel houden in, dat de Porte den 15^{den} December aan de buitenlandsche gezanten eene nota had doen toekomen, inhoudende, dat door haar het landschap Montenegro in staat van blokkade was gesteld geworden. Dit kon aanleiding geven tot verwikkelingen, nademaal vroeger reeds van de zijde der oostenrijksche Regering was te kennen gegeven geworden, dat zij aan eenen zoodanigen maatregel haar zegel geenszins dacht te hechten. Men vleide zich met eene bemiddelende tusschenkomst van de russische bewindslieden.

De financiële verwikkelingen duurden steeds voort, en de Bank had hare werkzaamheden geheel gestaakt. Eene commissie, gedeeltelijk ook uit christelijke handelaren bestaande, was benoemd geworden om den staat van rekening, de bank betreffende, op te maken en de bescheiden na te zien.

— De voorstelling, welke door Z. M. den Keizer gisteren avond is bijgewoond in de groote Opera, bestond in de eerste opvoering van een nieuw ballet, getiteld *Orfa.* De Keizer was vergezeld door twee zijner ordonnans-officieren en heeft, blijkbaar slechts matig voldaan, de schouwburg-zaal verlaten, kort nadat het tweede bedrijf van het stuk een aanvang had genomen. — De voorstelling is mede bijgewoond door Prins *Napoleon Bonaparte*, verscheidene ministers en een groot aantal andere hooggeplaatste personen.

De ministers van Justitie en Politie zijn, mitsgaders de heeren *Baroche* en de graaf *de Morny*, in de keizerlijke loge toegelaten.

— Gisteren heeft de minister van Oorlog een prachtigen maaltijd gegeven, welke door een zestigtal hoofd-officieren is bijgewoond, onder welke men de maarschalken *Vaillant* en *Magnan*, de generaals *d'Hautpoul*, *Saint-Jean-d'Angély*, *Schramm*, *Carrelet* en anderen heeft opgemerkt.

— Onder de geruchten van den dag behoort, dat de graaf *de Montalembert* besloten heeft om zijn ontslag te nemen als Gedeputeerde, ingeval anderen dit zijn voorbeeld zullen volgen. Tot dus ver is het nog niet gebleken, dat eenig ander lid der Kamer voornemens is, om voor die betrekking te bedanken, uit hoofde zij bezoldigd is geworden.

PARIJS, 31 December.

Een keizerlijk besluit houdt in, dat de hooge maatschappelijke plaats, welke Koning *Jerome Bonaparte* thans heeft ingenomen, onbestaanbaar is met de belangen der openbare dienst en de verantwoordelijkheid van ondergeschikte personen, en dat hij uit dien hoofde het bestuur van het Hotel der Invaliden zal laten varen; dat echter de broeder des Keizers is benoemd tot bewaker van het stoffelijke overblijfsel van *Napoleon* en tot honorair-gouverneur der Invaliden.

Tot gouverneur van dat gesticht is verheven de generaal *de Padoue.* — De heer *Troplong* is benoemd tot voorzitter van den Senaat; de heer *Baroche* tot voorzitter van den Staatsraad, en de heer *Rouher* tot onder-voorzitter van dat ligchaam.

LONDEN, 30 December ('s avonds).

Het portugesche regeringsblad van 20 December behelst een koninklijk besluit, waarbij de conversie van de geheele schuld des Rijks in een 3 pcts. fonds bepaald wordt, ingaande 1^{e} Januarij aanst. Bij dit besluit is een lang verslag gevoegd, onderteekend door al de ministers, waarin beweerd wordt, dat deze maatregel onvermijdelijk noodzakelijk was wegens den ongunstigen toestand der schatkist, en zal strekken om 's lands krediet op een vasten grondslag te vestigen. — Hier verwacht men een ernstig protest der fondsenhouders tegen deze verkorting hunner regten.

— De leden van het gemeente-bestuur van Dublin hebben, op voorstel van den lord-mayor, met 36 tegen 4 stemmen besloten, een adres te rigten aan den aftredenden lord-luitenant van Ierland, lord *Eglinton*, en einde hem hun leedwezen te betuigen, dat hij, ten gevolge van de ministeriële verandering, die betrekking vaarwel zegt. — De genoemde staatsman was te Dublin, en in 't algemeen in Ierland, zeer geacht.

BRUSSEL, 31 December.

In de zitting van den Senaat van gisteren, heeft men zich uit naam van den handel van Antwerpen beklaagd, dat de oostindische brieven, welke over het belgische grondgebied naar Nederland moeten worden gebragt, desniettegenstaande aldaar vier en twintig uren vroeger worden uitgegeven, dan in Belgie.

Een der leden van de clericale oppositie heeft gemeend, de leden van het tegenwoordige belgische ministerie geluk te mogen wenschen met het verlaten van de regerings-beginselen, welke door de bewindslieden, die hun waren vooraf gegaan, zijn gevolgd. De ministers *de Brouckère* en *v. Hoorebecke* hebben deze gelukwensching niet aangenomen, en bepaaldelijk verklaard, dat ook zijlieden deze beginselen dachten na te leven en er de gevolgen van voor hunne rekening namen.

Het cijfer van de begrooting voor het belgische leger, voor de dienst van 1853, bedraagt 30,353,000 fr., en met inbegrip van 1,835,000 voor de gensdarmerie, 32,190,000 fr. Het bedrag der infanterie, tegenwoordig bij het vaandel, wordt gerekend op 26,387 man: dat der ruiterij op 5475 man, met 5100 paarden: dat der artillerie op 4780 man, met 1958 paarden, en dat der troepen van de genie op 891 man: een geheel opleverende, met de staven, van 2472 officieren en 35,120 onder-officieren en soldaten. De gensdarmerie telt 1454 officieren, onder-officieren en soldaten, met 1068 paarden.

'S GRAVENHAGE, 31 December.

Na gehouden overleg met den minister van Kolonien, heeft de minister van Binnenl. Zaken, bij beschikking van 29 December jl., de volgende wijzigingen gemaakt in de beschikking van den minister van Binnenl. Zaken van 28 December 1842:

Aan § 1 wordt het volgende toegevoegd: „ De doctoren in de regten, die eene plaatsing verlangen als ambtenaar der 1ste klasse, zullen, bij het examen aan de

Akademie te Delft tevens bewijzen kunnen geven van bekwaamheid in de landmeetkunde en waterpassing. Van die bekwaamheid zal dan in het diploma melding worden gemaakt."

De tweede paragraaf wordt vervangen door de navolgende: „Ambtenaren der tweede klasse:

a. Zij die zich op de Koninklijke Akademie te Delft de bekwaamheden willen eigen maken, volgens het tweede gedeelte van art. 1 van het koninklijk besluit van 6 December 1842, n°. 59, gevorderd van ambtenaren der tweede klasse, zullen daar onderwijs ontvangen in de volgende vakken: 1. de Javaansche taal; 2. de Maleische taal; 3. de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie; 4. het Mohammedaansche regt; de inlandsche wetten; 5. de Nederduitsche taal, stijl en letterkunde; 6. de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche taal en letterkunde; 7. stelkunde tot aan de vergelijkingen van de tweede magt; 8. de meetkunde der vlakken en ligchamen; 9. de platte driehoekmeting; 10. de beginselen der beschrijvende meetkunde; 11. de practische landmeetkunde en waterpassing; 12. de proefondervindelijke natuurkunde; 13. de beginselen der natuurlijke historie; 14. de algemeene scheikunde en de toepassing op landbouw en fabriekwezen; 15. de practische bouwkunde; 16. de beginselen der waterbouwkunde; 17. de algemeene en vaderlandsche geschiedenis; 18. de aardrijkskunde; 19. de maatschappelijke huishoudkunde; 20. het Italiaansch boekhouden; 21. het handteekenen.

b. De lessen in deze verschillende vakken zullen verdeeld worden, over vier jaren.

c. De examina in deze verschillende vakken zullen achtereenvolgens door de leeraren der Akademie, volgens de bestaande reglementen, worden afgenomen. Het eindexamen, door eene bijzondere commissie af te nemen, zal voor allen loopen over: de Javaansche taal, de Maleische taal; de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie; het Mohammedaansche regt en de inlandsche wetten; de Nederduitsche taal, stijl en letterkunde; de practische landmeetkunde en waterpassing, en daarenboven, naar verkiezing van den examinandus, of over de algemeene scheikunde en de toepassing dier wetenschap op landbouw en fabriekwezen, of over de practische bouwkunde en de beginselen der waterbouwkunde.

In het uit te reiken diploma zal de bijzondere aard van het examen worden uitgedrukt."

— De *Staats-Courant* deelt een tweede verslag mede van de proefnemingen, die door de daarvoor benoemde commissie (de heeren *P. H. J. Wellenbergh*, *I. Jennes*, *B. J. C. Rijnders*, *F. C. Hekmeijer*, *G. Wit* en *J. R. E. van Laer*) genomen zijn met de inenting als voorbehoedmiddel tegen de longziekte van het rundvee. — Na opgaaf van zeer vele bijzonderheden, wordt het volgende medegedeeld als de uitkomst van het onderzoek:

1. Ofschoon de inenting der longziekte eene niet in alle deelen onschadelijke kunstbewerking is, en daardoor zelfs groote verzweringen, en zelfs de dood kan voortgebragt worden, blijven evenwel hare verschijnselen, in den regel, zich alleen bepalen bij de plaats, waar zij is aangewend geworden.

2. Ten einde zooveel mogelijk hare ongunstige gevolgen te voorkomen, is het noodig eenige omzigtigheid in acht te nemen, zoo omtrent de keus der stoffe, als ten aanzien van den tijd der aanwending. Het jaargetijde, de weêrsgesteldheid, de meerdere gevoedheid kunnen daarop een belangrijken invloed uitoefenen. De herfst schijnt daartoe om meer dan ééne reden de meest geschikte tijd.

3. Waar eene meer hevige werking en gevaarlijke verschijnselen, ook in verwijderde organen, worden voortgebragt, zoo kunnen deze, behalve in uitwendige omstandigheden, mede in den individuelen toestand van het dier gelegen zijn, waarom zij niet altijd zullen vermeden kunnen worden.

4. Bijaldien eene hevige werking plaats heeft, en meer edele deelen aangedaan worden, zoodat ook het geheele organisme daarin deelt, dan zijn hare voortgangen evenmin voor te komen en te stuiten, als de heerschende longziekte in den regel te genezen is.

5. In die gevallen, waar een hevig verloop heeft plaats gehad, hetgeen zelfs met den dood eindigde, zijn nimmer ziekelijke ontaardingen in de borstholte of in de longen, maar tot nog toe immer in de buiksholte, aangetroffen.

6. Noch op den algemeenen gezondheidstoestand, noch op de melkgeving, heeft de inenting, wanneer hare uitwerking zich als eene plaatselijke aandoening voordoet, eenig nadeelig gevolg. Alleen in die gevallen, waar zich, wegens vroegere hevige werking, woekerende verzweringen voordoen, blijven de dieren eenigen tijd kwijnen.

7. Op het voorkomen der togtigheid heeft zij geen bepaalden invloed uitgeoefend. Naar evenredigheid is deze bij de ingeënte runderen meer dan bij de niet-ingeënte waargenomen.

8. Het weder opbreken bij twee runderen ten gevolge van vermoedelijke afwerping, kan, zoolang deze beide gevallen op zich zelve staan, niet aan de inenting toegeschreven worden, te minder daar bij die runderen, waar zich eene vrij hevige werking heeft vertoond, zulks niet is waargenomen.

9. Ofschoon het niet met volkomen zekerheid te bepalen is, of het te vroege afkalven van eene in uring staande koe en de verschijnselen, die zoowel bij het moederdier als later bij het kalf zijn waargenomen, zoomede het vroegere afkalven van n. 14, aan de voorafgegane inenting moet toegeschreven worden, geeft zulks echter aanleiding om hare toepassing bij ver gevorderden dragttijd af te raden.

10. Terwijl het aborteren, bij het voorkomen der longziekte, veelvuldig wordt waargenomen, verdient het opmerking, dat zulks bij die dieren, waarbij de gevolgen der inenting zoo hevig waren dat zij zelfs den dood veroorzaakten, nimmer heeft plaats gehad; zoodat, indien de inenting op de dragt invloed mogt uitoefenen, dit waarschijnlijk alleen in het laatste tijdperk zal zijn.

11. Het vermoeden, — reeds in het eerste verslag geopperd, — dat het ontstaan der longziekte, na de inenting, alleen daaraan is toe te schrijven, dat deze ziekte tijdens de inenting aanwezig was, — ofschoon daarvan geen enkel verschijnsel is waargenomen, — verkrijgt door deze proefnemingen meerdere waarschijnlijkheid.

12. De bewering, dat runderen, die eenmaal de longziekte gehad hebben, en daarvan zijn hersteld, nimmer — althans zeldzaam — ten tweeden male door die ziekte worden aangetast, en dat bij zoodanige voorwerpen de inenting zonder gevolg blijft, is door n. 16, waarbij eene tot twee maal hervatte inenting geene uitwerking heeft gehad, op nieuw bevestigd; en eindelijk:

13. Terwijl deze proeven een merkwaardig bewijs opleveren, dat aan de inenting het, althans tijdelijk, vermogen, om voor de besmetting der longziekte te beveiligen, niet kan ontzegd worden, zoo blijft het onzeker, in hoeverre de vatbaarheid voor deze ziekte volkomen, of wel voor langeren tijd, is verloren gegaan. Uit den aard der zaak moet er langer tijd verloopen, voor en aleer hieromtrent iets stellig kan medegedeeld worden.

Ten slotte zegt de commissie, dat zij, op grond van hare verkregene ondervinding, geenszins aarzelt, de inenting, met inachtneming der noodige voorzorgen, overal aan te bevelen, waar de longziekte zich onder een koppel vee, of in de nabuurschap, vertoond heeft.

'S GRAVENHAGE, 1 Januarij.

Z. M. de Koning heeft, uit zijne bijzondere fondsen, aan den heer commissaris van politie *Behr* eene som van honderd guldens doen toekomen, ten behoeve van de Scheveningsche visschers, die in November jl. met hun vaartuig alles onder den engelschen wal verloren hebben.

— Bij besluit van Z. M. van 23 December jl., zijn tot de helft verminderd de vier geldboeten, ten gezamenlijke bedrage van *ƒ* 40, waartoe *A. F. Burgers en Comp.*, diligence-ondernemers te Arnhem, den 15den September jl. door de arr. regtbank te Roermond zijn veroordeeld, wegens vier overtredingen van het regl. op de openb. middelen van vervoer; blijvende voor het overige het vonnis in zijn geheel.

— Bij besluit van Z. M. van 31 December jl., is aan *A. P. de Jonge*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Ovezande.

— Op den 31sten December jl. was, blijkens de opgaaf der Directie van de Nederlandsche Bank, het bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten *ƒ* 75,606,260; de saldo's van rekeningen-courant *ƒ* 30,294,242,96½; het bedrag van munt en munt-materialen *ƒ* 95,096,541,93½.

HAARLEM, 1 Januarij.

Telegrafische berigten uit Parijs van heden houden in, dat de vertegenwoordigers van den Kerkelijken Staat, Portugal, Zweden, Griekenland en Parma hunne nieuwe geloofsbrievan hebben aangeboden. — De Keizer der Franschen heeft weder 37 nieuwe Senatoren benoemd, onder welke zich bevinden de ministers *de Persigny* en *Magne*, 15 generaals, 2 admiralen en eindelijk de markies *de Pastoret*, de markies *de Larochejacquelein*, Prins *Lucien Bonaparte* en de hertog *de Bassano*. — In werkelijke dienst zijn weder gesteld 218 generaals, aan welke reeds het pensioen was toegekend; de genoemde hoofd-officieren zijn aanvankelijk geplaatst bij het kader van den staf van het reserve-leger. — Sedert den 2den December zijn in het genot van gratie gesteld omstreeks 1200 personen.

Den 28sten December is van de scheepstimmerwerf van den heer *Fop Smit*, onder Nieuwlekkerland, met goed gevolg te water gelaten het ijzeren stoomjagt *Stad Middelburg*, gebouwd voor rekening der maatschappij van stoombootvaart tusschen de steden Middelburg en Rotterdam.

— Bij de laatste volkstelling is het gebleken, dat de bevolking der stad Nieuw-York 515547 hoofden bedroeg, waaronder 277,752 in America geboren personen werden gevonden. De overige waren van elders in dat werelddeel aangekomene lieden. Het getal der Engelschen, welke zich onder deze laatsten bevinden, bedraagt 22,824; Ieren 133,670; Schotten 7,660, Duitschers 56,139, Franschen 4,990, enz. In de haven van Nieuw-York waren gedurende 1852 aangekomen: in Januarij 11,592 personen; Februarij 5,252; Maart 21,726; April 28,194; Mei 33,372; Junij 19,225; Julij 29,403; Augustus 34,513; September 36,773; October 20,115; November 17,635.

Verder wordt uit Nieuw-York gemeld, dat de Illinois-rivier en het Michigan-kanaal den 6den December reeds met ijs bedekt waren en de scheepvaart op die stroomen was gestremd. In de laatste weken hebben vooral op de hoogte der noordelijke zeeën buitengemeen zware stormen gewoed, waardoor vele schepen zijn vergaan en eene menigte menschen het leven hebben verloren.

Van Augustus tot November zijn niet minder dan 103 groote vaartuigen uit de oostelijke havens naar Californie gestevend.

Uit Austin, in Texas, wordt gemeld, dat het aantal landverhuizers uit Duitschland steeds toeneemt, en in dat district reeds het dubbeld bedraagt van dat der aldaar gevestigde Americanen. In sommige oorden is de waarde van den grond sedert 1846 tot het 4, ja zelfs 6 dubbele gestegen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

1 *Januarij* 1852. — 4½ *ure.*

		van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½ pct.	$66\frac{5}{16}$	⅛	$66\frac{5}{16}$
" "	3 "	79⅛	—	—
" "	4 "	97¼	—	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ "	96	—	
Handelmaatschappij . .	4½ "	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4 "	97	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	—	—
Leen. " " .	4½ pct.	—		—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ "	102½	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 "	77½	⅝	—
" . . .	4½ "	—	—	
RUSL., Obl. Hope & Co. . . .	5 "	109	⅛	109
" " 1828/1829.	5 "	—	—	
Certificat. " 1831/1833.	5 "	—	—	—
" " 1840	4 "	93¼	—	
" bij Stieglitz. . .	4 "	92½		—
" " " N. .	4 "	—		—
Inschr. in Assignatiën . .	6 "	—	—	—
Certific. van " . .	6 "	—	—	
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	ƒ	163¼	—	
Obligatiën	4 pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1 "	$23\frac{15}{16}$	24	$23\frac{15}{16}$
"	3 "	—	—	—
" Binnenl. . .	3 "	$43\frac{5}{16}$	$\frac{11}{16}$	43⅜
Amortisable		—		—
Bew. Coupon		4⅛		—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5 pct.		—	—
" " " . .	4 "	—	—	—
" Metalliek . .	5 "	83¾	84⅛	—
" " N. . .	5 "	93⅝	⅞	93⅛
" " . .	2½ "	43¼	⅞	—
BELGIE, ...	2½ "	—	—	—
Rothschild, ...	2½ "	$53\frac{13}{16}$	$\frac{15}{16}$	—
"	4½ "			—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 "	100	—	—
" " £ 200	5 "			—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5 "			
"	4 "			—
Binnenlandsche à 1 conto	5 "	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½ "	—	—	
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼ "		—	
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼ "		—	—
MEXICO, Oblig. 1851	3 "	24⅛	¼	24⅛ sch.
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.		—	—	—

Rusland cert. adm. te Hamburg 5 pc. 104½; dito te Londen 4½ pc. 102½. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 93½ à ⅞. Grenada obl. uitgest. $12\frac{15}{16}$. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden prijshoudende. De belgische waren onveranderd; de fransche flaauwer; — de russische gezocht, en de oostenrijksche zijn tot lagere prijzen verhandeld.

MADRID, 27 December. De 3 pc. $44\frac{3}{16}$; 1 pc. 24¼.

WEENEN, 31 December. De 5 pc. metall. 95.

FRANKFORT, 30 December. De 5 pc. metall. 84⅝. Spanje 1 pc. 23⅝.

LONDEN, 31 December. De 3 pc. gecons. resc. 100⅝. Spanje 3 pc. 51¼.

PARIJS, 31 December. De 3 pc. renten 81 fr. 50; 4½ pc. 105 fr. 80. Spanje 1 pc. 23⅞; 3 pc. binn. 43⅞.

ANTWERPEN, 31 December. Belgie 2½ pc. 57¼. Spanje 1 pc. 23⅝.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 1 Januarij. Den 31sten Dec. in Texel binnengekomen: *Stad Goor*, Bakker, Dundee; *Sans Repos*, Helsen, Goole naar Antwerpen als bijlegger; en uitgezeild: *Germania*, Ouwehand, Hull. Terug uit zee: *Elisabeth & Jacoba*, Zeeman, California, met schade aan de boegspriet, aan boord was alles wel; *Princes Sophia*, Matzen, naar Londen. Wind w. z. w.

Den 31sten Dec. in Helvoet binnengekomen: *Ceres*, Tesschen, Batavia, l. v. Brouwershaven; *Star*, Ramcay, Londen; *Elsina*, Besseling, Libau. Niets uitgezeild. Wind z. w.

Den 27sten Nov. te Aden binnengekomen: *Koning Willem II*, Giezen, Londen; *Buitenzorg*, Browning, Newcastle.

Den 27sten Dec. te Cowes binnengelopen: *Sara*, Zeeman, Newcastle naar Constantinopel.

Den 27sten Dec. te Portland binnengeloopen: *Geertruida*, Hazewinkel, Shields naar Lissabon.

Den 28sten Dec. te Liverpool binnengeloopen: *Neerlands Koning*, Huysens, Rotterdam.

Den 28sten Dec. van Nantes uitgezeild: *Vrouw Alida*, de Vries, Shoreham.

AMSTERDAM, 31 December. Kapt. Kiers Kok, van hier naar Constantinopel, in Texel uit zee teruggekomen, rapporteert 28 dezer op 52° 7' n. b. en 48° l., in goeden straat gepraaid te hebben het schip *Staatsraad Baud*, kapt. de Jong, van Amst. naar Batavia.

FALMOUTH, 28 December. Het schip *Geertruida Alida*, kapt. Weits, van Amsterdam naar St. Thomas, heeft in den storm van gisteren, een anker verloren.

Het schip *Princes Marianne*, kapt. Rietmeijer, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop, alhier binnengeloopen, heeft door aandrijving aan twee schepen schade veroorzaakt.

CARDIFF, 28 December. Het schip *Columbine*, kapt. Andresen, van hier naar California, ter reede van Penarth liggende, heeft gisteren morgen, wegens aandrijving, belangrijke schade aan de achtersteven bekomen en is met het schip *Mozambique*, kapt. Bouman, naar Bristol verzeild om te repareren.

*** Getrouwd:

J. B. N. VAN DEN BERG,
Heel- en Vroedmr. te *Hazerswoude*, en
M. J. HOOGENDIJK.
CAPPELLE OP D'IJSSEL, 29 December 1852.

*** Getrouwd:
AMSTERDAM, 30 December 1852.
P. KRUYSSE
met
A. B. SWEBILIUS.

*** Op den 28sten December te AMSTERDAM, is allervoorspoedigst verlost van eene welgeschapene DOCHTER *D. DE WIT*, geliefde Huisvrouw van
E. L. NIEROP.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, Mevrouw de Weduwe *W. E. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP*, geboren *DE RANITZ*.
GRONINGEN, den 28sten December 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *A. J. C. LOTEN VAN DOELEN*, beviel heden door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER.
J. A. GROTHE.
UTRECHT, 28 December 1852.

*** UTRECHT, den 28sten December 1852. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *G. J. WERNER*, geboren *WILBRENNINCK*.

*** Heden beviel van een' ZOON Vrouwe *C. R. DE JONGH — HARTING*.
CULENBORG, 29 December 1852.

*** BUURMALSEN, 29 December 1852. Heden beviel van eene DOCHTER *J. T. P. C. VERWEY*, geliefde Echtgenoot van O. P. BENNEWITZ.
Eenige kennisgeving.

*** Heden is bevallen van een' ZOON Vrouwe *CLARA FREDRIKA VAN REENEN*, geboren *VAN DE POLL*.
AMSTERDAM, den 30sten December 1852.

*** Heden overleed de Heer HARMANUS HIDDINGA, Houtkooper alhier, in den ouderdom van ruim 60 jaren.
HEERENVEEN, den 18den December 1852.

*** Op den 24sten dezer, is te 's GRAVENHAGE, aan eene slepende ongesteldheid, nogtans zeer onverwacht, in ruim veertigjarigen leeftijd overleden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Wel-Geboren Heer HENDRIK BONIFACIUS VAN DER HAER, in leven Lid van de Gedeputeerde Staten van Friesland.

Met diepen weemoed, maar tevens met kalme berusting in Gods vaderlijken wil, staar ik, met mijne vier jonge Kinderen, den beminden overledene na.
E. C. VAN BOELENS,
Weduwe *van der Haer*.

*** Onze innig geliefde Dochter, GEERTRUIDA MARIA, in leven Huisvrouw van den Heer H. KNIJFF Az., te *Woerden*, overleed heden, tot diepe en folterende droefheid, van ons en hare Broeders en Zusters, in den ouderdom van ruim 34 jaren, ten huize van den Wel-Eerwaarden Heer *J. van Schaick*, te *Bruchem*, nabij *Zalt-Bommel*.

Wij zeggen bovengenoemden Heer en diens Dochter, bij dezen, hartelijk dank voor de zorg en liefde, onzer dierbare Dochter, gedurende haar verblijf te zijnen Huize, betoond.

Wij wenschen Gode te zwijgen, en danken Hem, dat Hij, door den dood een einde gemaakt heeft aan haar in de laatste jaren zoo treurig leven.
OUDEWATER, 25 December 1852.
H. VAN DER LEE Czn.
A. VAN DER LEE,
VAN DER STOK.

*** Heden overleed te *Bruchem* in Gelderland, mijne geliefde Echtgenoote, GEERTRUIDA MARIA VAN DER LEE, in den ouderdom van 34 jaren en ruim 6 maanden,
WOERDEN, 25 December 1852.
H. KNIJFF Az.
Eenige kennisgeving.

*** Heden middag ten half vier ure overleed, na langdurig en geduldig lijden, mijne geliefde Echtgenoot ALIDA MARIA VAN GIFFEN, in den ouderdom van 49 jaren, mij nalatende vijf Kinderen, uit eenen bijna 25 jarigen Echt geboren. JACs. WENTHOLT.
DOCKUM, 26 December 1852.

*** Het heeft den eeuwigen God behaagd mijn hartelijk geliefden Echtgenoot, den Heer JOHANNES ALBERTUS WIJSMAN, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, in den ouderdom van 68 jaren en tien maanden, na eenige jaren met pijn en smarte, met geduld en troost te hebben geleden. Zoo ik hoop en vertrouw, is hij een beter leven ingegaan. Wat ik, zijn eenige Broeder en verdere aanverwanten in hem verliezen, zullen allen die den afgestorvene goed gekend hebben, eeniger mate kunnen beseffen, en in onze billijke droefheid deelen. Zijne nagedachtenis zal bij ons in zegening blijven.
LEYDEN, Wed. J. A. WIJSMAN,
25 December 1852. PRINS.

*** Op den 26sten December 1852, is, in den ouderdom van 87 jaren, te UTRECHT overleden, de Wel-Edele-Geboren Vrouwe MARIA MAGDALENA DE JONCHEERE, eerst Wed. van den Wel-Edel-Geboren Heer Mr. *Liebrecht Senn van Basel*, en laatst van den Wel-Edel-Geboren Heer *Johan Philip de Monté.*
Eenige kennisgeving.

*** Op den 27sten December 1852, overleed op het Kasteel SCHÖNFELD, in *Silezien*, de Hoog-Geboren Vrouwe Gravin VON PÜCKLER geboren Baronnesse DE CONSTANT REBECQUE.

*** ARNHEM, 27 December 1852. Heden overleed in den ouderdom van 84 jaren, de Hoog-Wel-Geboren Heer D. L. Baron VAN BRAKELL TOT DEN BRAKELL EN VREDESTEIN, Heer van Over- en Neêr-Asselt, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz.

*** Heden overleed de Wel-Edel-Geboren Heer A. P. KUIJS, Kweekeling aan 's Rijks Hospitaal te Utrecht, in den jeugdigen leeftijd van ruim 20 jaren.
UTRECHT, 27 December 1852.
Algemeene kennisgeving.

*** Den 27sten December 1852, overleed te ALBLASSERDAM, in den ouderdom van 83 jaren, de Heer ALBERTUS ADRIANUS VAN HEUSDEN, diep betreurd door zijne Weduwe, Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

*** Heden behaagde het den Almagtige, ons geliefd jongste Kindje, eenige Dochter, REMELIA MAGDALENA GEERTRUYDA, drie en eene halve maand oud, uit dit leven tot zich te nemen.
WEESP, J. VAN DER SCHAAFF J. Hz.
28 December 1852. R. VAN DER SCHAAFF BOKMA.

*** Heden overleed, na eene hevige ziekte van weinige dagen, mijn geliefde Echtgenoot, Dr. LODEWIJK ALBRECHT KLOPPERT, Officier van Gezondheid der 1e. Klasse bij het Garnizoen alhier, in den ouderdom van ruim 45 jaren. M. J. VALKENBURG.
AMSTERDAM, Wed. *L. A. Kloppert.*
28 December 1852.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne diepe droefheid, na de bevalling van een dooden *Zoon*, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, GEERTRUIDA JACOBA HIEBENDAAL, in den leeftijd van ruim 35 jaren, mij nalatende vier Kinderen, allen te jong om hun verlies te beseffen.
TIEL, W. VAN HATTUM.
29 December 1852. Rijks Veearts.
Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed tot onze bittere droefheid, na eene ziekte van weinige dagen, onze waarde Broeder JOHANNES CAREL VERSTEGEN, in den ouderdom van negen en vijftig jaren en zes maanden.
Huize FRISSENSTEIN, A. C. G. VERSTEGEN,
te *Deil*, *namens Broeders en Zuster*
30 December 1852. *en Behuwd-Zusters.*

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote JEANNETTE GEORGETTE CLARA BYRDE, in den ouderdom van 48 jaren, mij nalatende twee Kinderen.
LEYDEN, G. VAN ELDIK.
den 30sten December 1852. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alleronverwachts, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 31 jaren, onze zeer geliefde en eenige Zoon, HENRI NOOT, in leven 1e Luitenant Adjudant bij het Koloniaal Werf-Depôt, diep betreurd door ons, zijne Ouders, en zijn eenigst Kind.
Namens mijne Echtgenoote,
J. C. NOOT,
Lt. Kol. bij het Koloniaal Werf-Depôt.
HARDERWIJK, 31 December 1852.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI adverteren, dat de Coupons in *Amerika* verschenen 1°. November 1852, van Certificaten hunner Administratie op Schuldbekentenissen ten laste de Stad MOBILE, in de *Vereenigde Staten van Amerika*, rentende 5 pCt., van heden af betaald zullen worden ten Kantore van de *Associatie-Cassa*, en wel die groot Ds. 10,— met *f* 23,82, en die groot Ds. 5,— met *f* 11,91.
Amsterdam, 30 December 1852.

*** VAN HEUKELOM & VOLLENHOVEN, adverteren, dat de **COUPONS** der Certificaten van hunne Administratie van *Ingeschrevene Kapitalen*, ten laste van den **Pausselijken Staat**, verschenen 1°. April en 1°. Julij 1852, van heden af betaald zullen worden ten Kantore der *Ontvang- en Betaalkas*, en wel: iedere Coupon van Scudi 2.30, met *f* 5.28½: Scudi 4.80, met *f* 11.03: Scudi 2.50, met *f* 5.74½, en Scudi 5, met *f* 11.49.
Amsterdam, 1 Januarij 1853.

*** C. OORTMAN en ZOON vaceren, ten hunnen Kantore, gedurende de *maand Januarij* dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot de inlevering der Attestatiën de Vita en de Morte, voor de Aandeelen van de *Leening bij wijze van Tontine, ten behoeve der Bewaarschool voor Kinderen van Leden der Nederduitsche Hervormde Gemeente te Utrecht*, overeenkomstig het uitgegeven Berigt en de Acte dato 27 Junij 1844 voor Notaris en Getuigen gepasseerd.

*** Directeuren van het Administratie-Kantoor, opgerigt door GEBROEDERS WESTERKAPPEL en JAN BROESE ALEXZ., te Haarlem, adverteren dat de COUPONS, der Certificaten 2½ pCt. Nationale Schuld, verschenen 1 Januarij 1853, door gemelde Administratie uitgegeven, worden betaald ten Kantore van den Makelaar T. A. LIWYN, te Haarlem en bij de *Associatie-Kassa*, te Amsterdam.

*** GUEPIN en VAN DER VLUGT, te Haarlem, adverteren, dat van heden af, ten hunnen Kantore en te Amsterdam ten Kantore van den Heer W. H. BACKER, zullen worden betaald de COUPONS der door hen uitgegevene Certificaten van *Nationale Schuld*, rentende 2½ pCt. verschenen 1 Januarij 1853.

*** Al degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan PIETER DREMBURG, in leven Koopman en Landman te Warmenhuizen, gelieven daarvan vóór of op den 25sten Januarij 1853, opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Notaris ABR. P. DE LANGE, te Schoorldam.

*** Voor een fatsoenlijk JONGELING, van de Protestantsche Godsdienst, niet beneden de 14 jaren, is gelegenheid ter plaatsing op een Notariëel-Kantoor, op een welgelegen Dorp, in de Provincie Gelderland, ten einde voor het Notariëele vak te worden opgeleid, tegen eene billijke tegemoetkoming voor Inwoning en Leergeld. Adres met *franco* Brieven, onder Letter A., bij den Boekhandelaar A. VAN LOON, te Tiel.

*** Een JONG MENSCH, oud 24 jaren, Ongehuwd en van de Prot. Godsd. zag zich gaarne met Mei 1853 geplaatst als Eerste-Tuinknecht of Onder-Tuinman op eene of andere Hofstede, in staat zijnde de voldoenste getuigschrift te kunnen overleggen aangaande zijn gedrag, vervolgens wegens de noodige bekwaamheid ten aanzien van Broeijerij, Tuinbouw en het Snoeijen van Boomvruchten, benevens tot hetgeen in deze dagen tot aankweeking en het geheele vak der Bloemkunst behoort. Nader informatie te bekomen, onder Letter C., bij de Boekhandelaren SCHREUDER en VAN BAAK, te Leyden. Brieven *franco.*

*** Men vraagt tegen Februarij e. k.: Een BANKET- en KOEKBAKKERS-BEDIENDE, met opgaaf van godsdienst en conditiën. Adres met *franco* Brieven, onder Letter A. Postkantoor te Purmerende.

*** Een Geneeskundige genegen zijnde een geëxamineerd APOTHECAR te bekwamen, tot *Genees- Heel- en Vroedmeester* ten platten Lande, zoo biedt deze zich terstond daartoe aan, tegen eenig Salaris, waarneming der Apotheek, en verrigting van Geneeskundige diensten. Adres *franco* Brieven, onder de Letters G. D., bij den Boekhandelaar J. T. F. STEENBERGEN, Utrechtsche Straat No. 2 te Amsterdam.

*** Eene JUFVROUW van goeden huize, P. G., en middelbaren leeftijd, zag zich gaarne geplaatst als Jufvrouw van Gezelschap, of ter Besturing van een klein Gezin. Er wordt geen salaris, maar wel eene minzame behandeling verlangd. Reflecterenden worden verzocht zich met *franco* Brieven, onder No. 15, te adresseren bij de Boekhandelaars J. H. GEBHARD & Co., Rokin en hoek van de Wijde Kapelsteeg, te Amsterdam.

*** Men verlangt met Mei bij fatsoenlijke Lieden: Eene KEUKENMEID van de Hervormde Godsdienst, bekwaam een Burgerpot te Koken en Huiswerk te verrigten en voorzien van goede Getuigschriften. Adres met *franco* Brieven, onder Letter F., bij den Boekverkooper en Boekdrukker A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** *On demande vers le mois de Juillet, dans la ville* d'Arnhem, *une GOUVERNANTE, de la religion Protestante, possédant les capacités nécessaires à l'instruction et à l'éducation de deux jeunes Demoiselles. Il est de rigueur, qu'elle soit munie de bonnes recommandations. S'Adresser par lettres affranchies, sous l'initiale R., à Mr. W. J. KRUYT, Libraire à Arnhem.*

*** **AANBESTEDING.**
Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te METEREN, zullen onder nadere approbatie van het Provinciaal Collegie van Toezigt over de Kerkelijke Administratiën der Hervormden in Gelderland, op Dingsdag den 18den Januarij 1853, des middags ten 12 ure, ten Huize en Herberge van *J. H. van Loenen*, aldaar, in het openbaar aan den minst inschrijvenden aanbesteden:
Het afbreken der bestaande en het bouwen eener NIEUWE PREDIKANTS-WONING, met de Leverantie van alle benoodigde Materialen, te Meteren.
Het Bestek en de Voorwaarden der Aanbesteding zullen vierteen dagen te voren ter lezing liggen te Utrecht, bij *van Stuivenberg*, op het Vreeburg; te Kuilenburg, bij *G. J. Mol*, aan het Veerhuis: te Tiel, bij *Roering*, op de Markt: te Zalt-Bommel, bij *G. J. van Driel*: te Tuil, bij *la Rivière*: te Geldermalsen, bij *J. van Limbeek*; te Buren, bij *Beekman*; te Buurmalsen, bij *D. van Monrik*: te Vreeswijk, bij *H. van Reenen*, en te Meteren, bij *J. H. van Loenen*: alwaar tevens de Teekeningen ter inzage zullen worden gelegd.
Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer VAN ZALINGEN, te Vreeswijk: zullende den dag vóór en op de Besteding de noodige aanwijzing in *loco* geschieden.

Een gezwel aan den Hals, *genezen door de* **ZALF** *en de* **PILLEN** *van* **HOLLOWAY.** *Thomas Marlow*, te Bristol woonachtig, (Walsh-Back) was sedert jaren ziekelijk geweest, gedurig klagende over pijnen in den *Nek.* Hij raadpleegde onderscheidene Genees- en Heelkundigen, doch zonder het minste goed gevolg. Eindelijk ontstond er een groot gezwel onder zijn *Linkeroor*, waaraan hij geruimen tijd verschrikkelijk leed, terwijl alle, andermaal aangewende middelen tot geen de minste baat verstrekten: tot dat hij eindelijk gebruik maakte van de *Zalf* en de *Pillen* van *Holloway*, welke spoedig het gezwel verdeelden en genazen, zoodat hij thans in de besten staat van gezondheid verkeert.
Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij *W. C. van Dort*, te 's Hage, bij *N. C. W. van Someren Brand*, te Dordrecht; bij *S. J. Veen*, te Purmerende, en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôthouder, te 's Hertogenbosch; alsmede te Londen Strand 244, *Holloway's* Etablissement.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3.30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à „ 0,90, „ 2,10, „ 3,30, „ 8,15, „ 15,90, „ 23,90.

*** Tegen primo Mei aanstaande te HUUR, om als dan dadelijk te kunnen worden aanvaard, een alleraangenaamst gesitueerd ZOMER- en WINTER-VERBLIJF, met 3 Beneden- en 3 Bovenkamers, voorzien van Kasten, Droogzolder, Keuken, Provisiekelder, Mangelkamer, met Kelder en Bergplaats voor Hout en Turf: Stalling voor 2 Paarden, benevens welaangelegd Plantsoen en Tuingrond, gelegen aan den Binnenweg in de Gemeente en nabij het Dorp Heemstede, alsmede:
Een geheel nieuw opgebouwd OPTREK, ingerigt voor *Winter- en Zomer-Verblijf*, met 4 Beneden- en 4 Bovenkamers, voorzien van Kasten en Stookplaatsen, Keuken, Zolder met 2 Dienstbodenkamertjes, benevens een welaangelegde Tuin met Vruchtboomen, een zeer riant uitzigt hebbende op het Dorp Heemstede en op de Kamperlaan, gelegen aan het einde van genoemde Kamperlaan, Gemeente Heemstede. Reflecterenden, gelieven zich te vervoegen bij den Tuinbaas A. DE WILDE, op de Hofstede *Groenendaal en Bosbeek*, te Heemstede.

*** Te HUUR, voor *f* 300 's jaars, tegen Mei 1853: een BUITEN, geschikt voor *Zomer- en Winter-Verblijf*, met Stalling, Tuinmanswoning en Moestuin, gelegen aan den Straatweg van Deventer naar Zwolle. Adres, Letter D., *franco*, bij D. J. WILTERDINK, Boekhandelaar te Deventer.

*** In een Stadje in Gelderland, waar men uitmuntende gelegenheden voor het Onderwijs heeft, wordt tegen 1 Mei 1853 in KOOP of in HUUR aangeboden: Een royaal, van alle gemakken voorzien HEERENHUIS, bestaande uit tien behangen, geplafonneerde en voor het grootste gedeelte van Stookplaatsen voorziene Kamers, verders Mangel-, Provisie- en Dienstbode-Kamers, Kelder, Keuken met goed Wel- en Regen-Water, en een anexe groote, van fijne Vruchtboomen voorziene TUIN. Nadere informatien zijn te bekomen, met *franco* Brieven, onder Lett. M., aan het Postkantoor te Elburg.

*** **DROOGERIJEN EN VERFWAREN.**
Een Jong Mensch wenschte, door deze, gelegenheid te vinden in Zuid-Holland, eene AFFAIRE over te nemen of zich als PROVISOR geplaatst te zien. Belanghebbenden worden verzocht zich te adresseren, met *franco* Brieven, onder Letter O., bij den Boekverkooper P. H. NOORDENDORP, te 's Gravenhage.

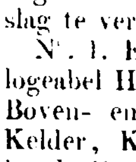

VERKOOPING,
op Woensdag den 5den Januarij 1853, *om gereed geld*, van eene partij van ruim 120 stuks IEPEN en LINDEN BOOMEN, staande op onderscheidene Grachten, Straten en Pleinen binnen de Gemeente Leyden, en op Woensdag den 12den Januarij 1853, eene partij van 148 stuks IEPEN BOOMEN, staande op den Singel tusschen de Rijnsburger- en Morsch Poorten der Stad Leyden.

*** De Notaris JACOBUS VORSTMAN, residerende te Delft, is voornemens in het Koffijhuis *het Gulden Vlies*, in de Papensteeg aldaar, op Donderdag den 6den Januarij 1853, des middags ten 12 ure, te veilen, en op Donderdag den 13den dier maand, op het hetzelfde uur, bij afslag te verkoopen:
No. 1. Een hecht, sterk, goed onderhouden en zeer logeabel HUIS en ERVE, voorzien van diverse behangene Boven- en Benedenkamers, Keuken, ruime en drooge Kelder, Kleêrzolder, Domestiekenkamer, en van velerhande Gemakken, tot eene fatsoenlijke Woning vereischt wordende, staande en gelegen aan de Oostzijde van het Oude Delft, nabij de Oude Kerk, te Delft, in Wijk 5, No. 31, Kadaster Sectie C, No. 71. En
No. 2. Een hecht, sterk en welingerigt HUIS en ERVE, bevattende onderscheidene Boven- en Benedenkamers, Keuken, Kelder, Kleêrzolder en meerdere Commoditeiten, die tot eene goede Woning behooren, staande en gelegen aan de Oostzijde van het Oude Delft, tegenover de Gebouwen der Koninklijke Academie te Delft, in Wijk 2, No. 53, Kadaster Sectie D, No. 563.
Breeder bij Biljetten. De Conditiën zijn te vernemen en informatiën te bekomen, ten Kantore van genoemden Notaris.

*** De Notaris JACOBUS VORSTMAN, residerende te Delft, is voornemens in het Koffijhuis *het Gulden Vlies* in de Papensteeg aldaar, op Donderdag den 6den Januarij 1853 des middags ten 12 ure, te veilen, en op Donderdag den 13den dier maand, op hetzelde uur, bij afslag te verkoopen:
Het alleraangenaamst gelegen BUITENVERBLIJF genaamd *LIERZIGT*, bestaande in een hecht, sterk en goed onderhouden Heerenhuis, bevattende drie Benedenkamers, waaronder eene ruime Koepelkamer, allen gestukadoord, Keuken met Regen- en Welwaterpomp, Kelder, Domestiekenkamer, Droogzolder en meerdere Gemakken, voorts eene Tuinmanswoning aan het Heerenhuis verheeld, Koepel, Schuur en Schuitenhuis: alsmede eenen welaangelegden, met vele Vruchtdragende Boomen, Heesters en Bloemgewassen beplanten Tuin, waarin eene Druivenkast met acht Ramen; staande en gelegen aan de westzijde van den Rotterdamschen Rijweg even buiten de Stad Delft, in de Gemeente Vrijenban, strekkende van den genoemden Rijweg westwaarts op tot in de Schie, Kadaster Sectie C., Nos. 70 tot en met 75, groot 42 Roeden 78 Ellen.
Breeder bij Billetten. De Conditien zijn te vernemen en informatiën te bekomen, ten Kantore van genoemden Notaris.

** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING, in *het Heeren-Logement*, aan den Burg, binnen de Stad Leyden, op Zaturdag den 8sten Januarij 1853 bij opveiling en op Zaturdag den 15den Januarij daaraanvolgende bij afslag, beide de dagen des avonds ten 6 ure, van een HUIS en ERVE, zijnde eene florisante *Brood-*, *Beschuit-* en *Kleingoed-Bakkerij*, met deszelfs wel ingerigte *Kruideniers-Winkel*, benevens *Slijterij* in *Sterke Dranken*, bevattende het Huis twee Woonvertrekken, groote Volkkamer, ruime Koornzolder en Zolders tot berging van Brandstoffen, ruime Bakkerij, goed Putwater en verdere Commoditeiten, staande en gelegen te Leyderdorp, omtrent de Doesbrug. In gebruik te aanvaarden 1 Maart 1853. Te zién des Dingsdags en Donderdags van iedere week van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 ure. Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen, ten Kantore van den Notaris C. KLAVERWIJDEN, te Soeterwoude, alwaar van de veiling af, tot daags vóór den afslag verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde van iedere verhooging.

** Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK te Leyden, ziet op heden het licht: **WOORDEN bij het Graf van den Hoogleeraar *J. F. van OORDT J. Wz.***, door N. C. KIST, Hoogleeraar. Prijs *f* –,15.
NB. Is niet algemeen in commissie verzonden.

Voor *f* 3,50, in plaats van *f* 7,–.

zijn alom op bestelling verkrijgbaar, de nog voorhanden Exemplaren van

JONATHAN PEREIRA,
OVER VOEDSEL, VOEDING EN SPIJSREGEL.

Vertaald en met Aanteekeningen toegelicht

DOOR

Dr. H. VAN DAALEN.

PEREIRA's MATERIA MEDICA en THERAPIE is bij het Geneeskundig publiek te gunstig bekend, dan dat dit nog te weinig bekende Werk, voor HEd. eenige aanprijzing zoo behoeven. Maar de zeer populaire behandeling dezer hoogstgewigtige onderwerpen maakt dit thans *bij uitstek goedkoope en nuttige Handboek*, ook tot een onmisbaar Werk voor elk beschaafd burger.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN

is bij JOHs. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, van de Pers gekomen en alom te bekomen:

WARBURTON, de halve Maan en het Kruis, of waarheid en verdichting, op **reizen in het Oosten**, naar den **achtsten druk**, uit het Engelsch, met eene voorrede van Dr. W. R. VAN HOËVELL, in 2 Dln compleet, met vele Platen . . . . *f* 7,20.

Volgens het oordeel van alle Deskundigen, moet onder alle Reisverhalen, die over het Oosten tot dus verre in het licht zijn verschenen, geen enkel worden aangetroffen, die in zoo hoogst boeijende stijl, zoo veel belangrijks mededeeld, als bovengenoemd Werk. Het *A. Handelsblad*, de *N. Rotterdammer*, de *Indiër* en anderen, zijn dan ook uitbundig in den lof en prijzen dit werk om het zeerst aan een ieder, die van degelijke Lectuur houdt.

** I. J. MALGA, te Nijkerk, heeft verzonden: *De hoofdzakelijke inhoud van JOHANNES CALVIJN'S Christelijke onderwijzing*. 1e *Afl. f* –,25.

In de meeste plaatsen ter inzage voorhanden, of op aanvrage te bekomen. De inteekening staat alsnog open.

Bij denzelven komt op heden van de pers:
Des Heeren weg en leiding met GIJSBERT ARENTSE, door hemzelven beschreven. *f* –,20.

En heeft voorhanden:

F. COLES. Gods Souvereiniteit. N. Uitg. *f* 2,20.
A. BOOTH. De Heerschappij der genade. N. Uitg. » 2,–.
S. J. DE HOEST. Een Wegwijzer ten Hemel. Uit het Engelsch. 2e dr. . . . . . . » –,20.
D. A. DETMAR. Eenzaam verkeer met God of 30 stille overdenkingen. 2e druk. » 2,20.
» *Zestal Feeststoffen. 2e druk* » 1,20.
» *Het ontfermend mededoogen. 3e dr.* . . . . » –,40.
C. L. COUARD. De Wedergeboorte in 5 Leerr. » 1,–.
H. W. WITTEVEEN. Zes Preeken. . . » 1,–.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

Bij J. HEYNIS Tsz, te Zaandijk, komt van de pers en bij de meeste Boekhandelaren verkrijgbaar:

HERINNERINGEN UIT HET LEVEN.

Nieuwe Schetsen en Beelden, verzameld door A. G. BRUINSES, met Vignet . . . . à *f* 3,60.

Alsmede:

ZAANLANDSCH JAARBOEKJE VOOR 1853,

13e Jaargang, met 2 Plaatjes . . . . à 75 Cents.

En zijn nog enkele Exemplaren voorhanden van:

DE SPELER. Een Verhaal voor het Volk. Naar het Hoogduits, door A. G. BRUINSES . . . . à 85 Cents.

** Bij J. G. BROESE, te Utrecht, is uitgegeven:

PROEVE
VAN EEN
HISTORISCH ONDERZOEK
BETREKKELIJK
DE LEER VAN DE MEDEPLIGTIGHEID
NAAR HET
NEDERLANDSCH STRAFREGT,
DOOR
Mr. L. W. A. BESIER.

f 2,80.

DE DAG DES HEEREN.

CHRISTELIJKE OVERDENKINGEN OP DEN EERSTEN DAG DER WEEK.

Volgens de inhoudsopgaaf bevat de Jaargang 1852 bijdragen van de Heeren:
G. BARGER. D. BROEDELET. Dz. J. B. H. BRUINIER. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE. Mr. I. DA COSTA. A. J. VAN EELDE. D. GILDEMEESTER. N. H. DE GRAAF. S. J. DE HOEST. P. J. LAAN. J. DE LIEFDE. D. MOLENAAR. A. J. MOLENAAR. J. F. SCHIMSHEIMER. J. J. GOBIUS DU SART. L. TINHOLT. J. J. VAN TOORENENBERGEN. J. C. DE VIJVER. En anderen.

De 5 Bladen voor de vijf Zondagen in de maand Januarij zullen bevatten:

De Redactie.	Heil den Lezer.	
J. C. de Vijver,	Uitrusting en voorzorg tegen een Reistogt.	Josua IX: 11.
A. J. Molenaar,	Nieuwejaars-Wensch.	3 Joan. 2.
J. C. de Vijver,	Zegengroet tusschen Heeren en Knechten.	Ruth II: 4.
J. A. Meulemans,	De Rijke Jezus,	2 Cor. VIII: 9.
L. Tinholt,	Bidt zonder ophouden.	1 Thess. 5: 17.
A. J. Molenaar,	Eene Bladzijde uit *Maria's* Dagboek.	Lucas 1: 26—38.
D. Chantepie de la Saussaye,	De Vijgenboom in den Wijngaard.	Lucas XIII: 6—9.
D. Molenaar,	Leiding Gods en Menschen Hulp.	Num. 10: 31.

Deze eerste Bladen van 1853, zijn met 1 Januarij alom voorhanden en mogen, ter inzage gevraagd, **opengesneden** worden. De prijs van elk Week- of Zondagsnummer is **11½ Cent.**

Haarlem. J. J. VAN BREDERODE.

Uitgave van W. H. VAN HEIJNINGEN, te Utrecht.

Voor Leesgezelschappen.

HET GEHEEL OORSPRONKELIJK TIJDSCHRIFT

NEDERLAND,

ONDER REDAKTIE VAN

H. J. SCHIMMEL en Mr. J. A. MOLSTER.

Prijs per Jaargang van 12 Nummers met Platen f 10,50.

Het Januarij-Nummer wordt door de HH. E. J. POTGIETER en H. J. SCHIMMEL gegeven en in de volgende Nummers zullen de Lezers Bijdragen vinden van onze eerste Belletristen.

Dankbaar voor den bijval die deze moeijelijke en kostbare onderneming ondervond, zij die bij voortduring ieder die prijs stelt op Nationale Literatuur, aanbevolen.

PANTHEON.

TIJDSCHRIFT TER BEVORDERING VAN NUTTIGE KENNIS.

Gewijd aan LETTERKUNDE, SCHOONE KUNSTEN, LAND- en VOLKENKENNIS, REIS- en LEVENSBESCHRIJVINGEN, STAATHUISHOUDKUNDE en alle NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN in hare betrekking tot het dagelijksch leven, uit te geven **twee maal per maand.**

Prijs per Jaargang van 24 Afleveringen f 6,—.

De eerste Aflevering, van dit hoogst belangrijk en veel omvattend Tijdschrift is alom voorhanden. HET IS EEN TIJDSCHRIFT VOOR IEDEREEN.

Het *Handelsblad* zegt hiervan:

„ Elke poging, die strekken kan tot bevordering van *wezentlijke* beschaving, tot uitbreiding van die kennis, welke ons dagelijks op zoo velerlei wijze te stade komt en kan bijdragen tot ontwikkeling van den smaak voor wat edel en goed is, verdient aanprijzing. Eene zoodanige poging zien wij aangewend door de uitgave van het PANTHEON, *Tijdschrift ter verspreiding van nuttige kennis*, waarvan wij de eerste Aflevering voor ons hebben. De Boekhandelaar W. H. VAN HEIJNINGEN, te Utrecht, die voor een nette uitvoering en matigen prijs heeft zorg gedragen, zal, vertrouwen wij, zich niet teleurgesteld zien als hij op een ruim debiet rekent."

KERKELIJKE COURANT.

Prijs per Jaargang, 52 *Nummers, franco per Post f* 6,50.

Behalve eene spoedige en volledige mededeeling van het Kerknieuws, wordt al wat er zoo Binnen- als Buitenlands belangrijks op Kerkelijk Gebied voorvalt, hierin behandeld; daarenboven vindt men er hoogstbelangrijke stukken in van onze beroemdste en kundigste Godgeleerden. Hoogst aanzienlijk en stijgend is dan ook het debiet, doch daar er slechts enkele Exemplaren worden overgedrukt, worden zij, die zich voor 1853 wenschen te abonneren verzocht, hoe eer hoe liever opgave daarvan te doen.

EEN NIEUW WERK VAN CHARLES DICKENS.
'T VERLATEN HUIS.
MET PLATEN.

Even als COPPERFIELD zal dit Werk in twintig Afleveringen of 3 Deelen compleet zijn. Als een bewijs van den stijgenden roem van den genialen Schrijver kan strekken, dat in Engeland *eene maand na de uitgave* der eerste Aflevering reeds *vijf en veertig duizend* Exemplaren waren gedebiteerd.

Van bovengenoemden Schrijver zijn onlangs uitgegeven:

DAVID COPPERFIELD, 3 Deelen met Platen . . . . *f* 9,—.
HUISGEZIN en VOLKSLEVEN, 2 Deelen . . . . » 5,80.
NOVELLEN UIT DE HOUSEHOLD WORDS . . . . » 2,90.

WERKEN VAN GRACE AGUILAR.

HET CEDERDAL . . . . *f* 3,25.
DE VRIENDINNEN, 2 Deelen . . . . » 5,—.
WAT EEN MOEDER VERMAG, 2 Deelen . . . . » 5,80.
Allergunstig beoordeeld in de meeste Tijdschriften.

EEN NIEUW WERK VAN MISS ELLIS.
ELLA MORE.

2 Deelen met Vignetten . . . . . . *f* 6,50.

Een Nieuwe Roman van de Schrijfster van PLIGT EN ROEPING DER VROUW heeft bij ons te Lande geen verdere aanbeveling noodig.

N A T H A L I E,

DOOR

Julia Kavanagh.

2 Deelen met Vignetten prijs . . . *f* 5,80.

Door denzelfden Uitgever is mede uitgegeven:

Mr. J. A. Molster, BEPALINGEN VAN REGT EN WET omtrent den GELD en FONDSENHANDEL *f* 2,60.
Mr. A. J. Zubli, DE INVLOED DER GEMEENTE-WET op de invordering der Plaatselijke Belastingen » 0,60.
Schlosberger's, Organische Scheikunde bewerkt door J. W. GUNNING, 1. Afl. à . . . . » 0,75.
Seubert's PLANTENKUNDE, door Dr. C. A. J. A. OUDEMANS, met meer dan 500 Figuren . . . . » 5,90.
J. C. Kinderman, GODSDIENSTIG HANDBOEK VOOR DEN ZEEMAN . . . . » 2,60.
HET BEGINSEL VAN DE WET DER STORMEN, een Gids voor Zeelieden . . . . » 1,25.

** TE HUUR wordt aangeboden om dadelijk te kunnen aanvaarden: Een aanzienlijk WOONHUIS, voorzien van drie behangen Kamers, Keuken, Kelder, Droogzolders, Welwater, Regenpomp en verdere Gemakken, klein Koets- of Wagenhuis en Paardenstal, wel aangelegen Tuintje en Bleekveld, gelegen in het aangenaamst gedeelte aan den Straatweg nabij Oestgeest, tusschen de R. K. en de Hervormde Kerk, adres met *franco* Brieven, J. DOBBE VAN BERGEN aldaar.

** Twee *Dames* verlangen tegen een' matigen prijs voor drie Zomermaanden, des verkiezende voor langer, KOST en INWONING, bij stille Burgerlieden, liefst op een aangenaam Dorp waar goede wandelingen zijn, of in de nabijheid eener Stad. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters A. A., bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.